

Sygn. akt VII U 1931/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 18 lipca 2013 r. nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 05 maja 2013r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

Sygn. akt VII U 1931/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lipca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu S. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153 poz. 1227 ze zm.), tj. nieudowodnienia 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 4 lata, 6 miesięcy i 5 dni.

Organ rentowy wskazał, iż do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie uwzględnił zatrudnienia ubezpieczonego od 11 sierpnia 1970 r. do 11 czerwca 1976 r. oraz od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r., ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z dnia 29 lutego 2000 r. oraz z dnia 3 grudnia 1999 r. podano charakter pracy „wygładzanie obrzeży” – nie znajduje to jednak potwierdzenia w przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach [...] (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A dział VII poz. 14 „prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego”. Ponadto, na podstawie przedłożonego materiału dowodowego (tj. Świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach

oraz dokumentacji osobowej z archiwum) trudno jednoznacznie ustalić, czy praca ubezpieczonego była przez niego wykonywana w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – brak określenia prawidłowego charakteru pracy, a zajmowane stanowiska nie wnoszą dostatecznego wyjaśnienia w sprawie.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji wskazując, iż w okresach od 11 sierpnia 1970 r. do 16 grudnia 1980 r. oraz od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. pracował w (...) na stanowisku obuwnik montażysta na wydziale 440 – montażu, na co wskazuje treść przełożonego świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych. Nadto, na potwierdzenie wskazywanych przez siebie okoliczności wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków H. W. oraz J. G..

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. B., urodzony dnia (...), z zawodu technik obuwnik, w dniu 26 kwietnia 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a wymagany wiek 60 lat ukończył w dniu 5 maja 2013 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 1-2 akt rentowych,

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r. 27 lat, 2 miesiące i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 4 lata, 6 miesięcy i 5 dni okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych (od 12 czerwca 1976 r. do 16 grudnia 1980 r. z tytułu zatrudnienia w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S.).

dowód: notatka kolegiarna – k. 113, karta przebiegu zatrudnienia – k. 121 akt rentowych,

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonej w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S. (początkowo (...) Zakłady (...) w S. G.) od dnia 11 sierpnia 1970 r. do 11 czerwca 1976 r. oraz od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 18 lipca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu S. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 18 lipca 2013 r. – k. 119 akt rentowych, odwołanie – k. 2 akt sprawy,

W okresie od 11 sierpnia 1970 r. do 16 grudnia 1980 r. ubezpieczony był zatrudniony w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S., (początkowo (...) Zakłady (...) w S. G.), gdzie wykonywał pracę polegającą na wygładzaniu odzieży i pracy w dozorze technicznym na oddziale, przy czym parce te wykonywał na stanowiskach obuwnik montażysta, a następnie w dozorze jako brygadzysta jakości i brygadzysta produkcji.

Następnie ubezpieczony w powyższym zakładzie pracy pracował w okresie od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. na stanowisku obuwnik montażysta, na którym wykonywał prace polegając na wygładzaniu obrzeży.

dowód: świadectwo pracy z dnia 15 grudnia 1980 r. – k. 11, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 29 lutego 2000 r. – k. 15, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 3 grudnia 1999 r. – k. 17 akt rentowych,

Ubezpieczony został zatrudniony na wydziale montażu 445, na stanowisku obuwnik montażysta w celu odbycia wstępnego stażu pracy w okresie od dnia 11 sierpnia 1970 r. do 15 lutego 1971 r.

Od 9 stycznia 1973 r. do 16 grudnia 1974 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową, po której został ponownie zatrudniony w dotychczasowym zakładzie pracy na stanowisku obuwnika montażysty. Od dnia 6 stycznia 1975 r. do 6 lutego 1975 r. odbywał szkolenie z wygładzania obrzeży.

dowód: świadectwo pracy z dnia 9 stycznia 1973 r. – k. 1, umowa o odbycie wstępnego stażu pracy – k. 8-9, zaświadczenie – k.13 - plik I akt osobowych, książeczka wojskowa – k. 4 plik II akt rentowych, program – k. 51, polecenie – zawiadomienie Nr 40/75 – k. 50, zaświadczenie – k. 49, protokół – k. 48, umowa – k. 4 plik II akt osobowych,

Od dnia 12 czerwca 1976 r. ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych pracę na stanowisku brygadzysty jakości oddziału 445 w wydziale montażu 440, a od dnia 1 lutego 1979 r. do 16 grudnia 1980 r. na stanowisku brygadzysty produkcji oddziału 445 w wydziale montażu 440.

niesporne a nadto, vide: polecenie-zawiadomienie nr 17/76 – k. 47, angaż z dnia 16 czerwca 1976 r. – k. 11, oświadczenie z dnia 16 sierpnia 1976 r. – k. 46, zakres czynności – k. 44, zaświadczenie z dnia 24 marca 1977 r. – k. 43, polecenie-zawiadomienie nr 7/79, angaż z dnia 1 lutego 1979 r. – k. 8, oświadczenie z dnia 12 kwietnia 1979 r. – k. 39, zakres czynności – k. 35-36, opinia z dnia 23 września 1980 r. – k. 25, zawiadomienie z Prokuratury Rejonowej wS.– k. 22-23 wnioski – k. 16 plik II akt osobowych,

Następnie od dnia 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. ubezpieczony był ponownie zatrudniony w w/w zakładzie pracy na stanowisku obuwnika montażysty na oddziale 441-1

dowód: podanie – k. 19, skierowanie do pracy – 18, zaświadczenie – k.17, umowa o pracę z dnia 11 marca 1982 r. – k.8 plik II akt osobowych,

W okresie od dnia 11 sierpnia 1970 r. do dnia 8 stycznia 1973 r. ubezpieczony jako obuwnik – montażysta ćwiekował (świekował) obuwie na taśmie, co polegało na powlekanii cholewki i spodu buta klejem o temperaturze 170⁰ i sklepaniu ich przy użyciu kleszczy. Po odbyciu służby wojskowej podjął prace na dotychczasowym stanowisku, a następnie na stanowisku brygadzysty produkcji na wydziale montażu, gdzie podlegali mu wszyscy pracownicy na danej taśmie produkcyjnej (około 30 stanowisk). Po upływie roku powrócił do wykonywania wcześniejszej pracy – tj. głównie ćwiekował obuwie a ponadto, zajmował się szlifowaniem obrzeży obuwia (potocznie nazywanym przez pracowników gazowaniem), co sprowadzało się do wyrównywania podeszwy za pomocą szybko poruszającego się koła pokrytego papierem ściernym. W zależności od modelu obuwia ćwiekowanie było wykonywane ręcznie lub za pomocą maszyny. Praca odbywała się na dwóch zmianach w systemie akordowym.

dowód: zeznania świadków J. G. i H. W. oraz ubezpieczonej – k. 24 (protokół CD) akt sprawy,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy oraz aktach rentowych pozwanego organu oraz w aktach osobowych ubezpieczonego z Nadbałtyckich Zakładach (...) w S., których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków J. G. i H. W., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy, w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami ubezpieczonego, tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego S. B. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające mu prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VII (W przemyśle lekkim) pod pozycją 14 wskazano prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Z uwagi na ogólnikowe określenie w/w stanowiska w przepisach rozporządzenia, koniecznym jest posiłkowe odwołanie się do stanowisk wymienionych w załączniku do zarządzenia resortowego Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r. zawierającym szczegółowy wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, gdzie w wykazie A dziale VII (Przemysł lekki) pod pozycją nr 14 (Prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego) w pkt 2 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy nanoszeniu kleju i sklejanian elementów wyrobów z użyciem klejów toksycznych), a w pkt 4 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy formowaniu cholewek, ćwiekowaniu i przesywaniu obuwia - dublowaniu).

Nadto, w wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją nr 24 wskazano na kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony S. B. w dniu 5 maja 2013 r. osiągnął 60 rok życia , nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat (łącznie 27 lat, 2 miesiące i 5 dni) oraz 4 lata, 6 miesięcy i 5 dni okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych (od 12 czerwca 1976 r. do 16 grudnia 1980 r. z tytułu zatrudnienia w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S.).

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach uznać można było sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 11 sierpnia 1970 r. do 11 czerwca 1976 r. oraz od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S..

W ocenie organu rentowego nie ma ku temu podstaw, ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze z dnia 29 lutego 2000 r. oraz z dnia 3 grudnia 1999 r. podano charakter pracy „wyglądanie obrzeży” – nie znajduje to jednak potwierdzenia w przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach [...] (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A dział VII poz. 14 „prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego” oraz w zarządzeniu resortowym Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r. Ponadto, na podstawie przedłożonego materiału dowodowego (tj. świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach oraz dokumentacji osobowej z archiwum) trudno jednoznacznie ustalić, czy praca ubezpieczonego była przez niego wykonywana w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – brak określenia prawidłowego charakteru pracy, a zajmowane stanowiska nie wnoszą dostatecznego wyjaśnienia w sprawie.

Podkreślenia wymaga wszakże , że warunkiem przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie jest przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy, ale wykonywanie pracy w szczególnych warunkach na stanowiskach wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Zauważyć należy, że sporne nie były okresy pracy w w/w przedsiębiorstwie – okresy te zostały, bowiem uwzględnione w ogólnym okresie zatrudnienia ubezpieczonego.

Z treści dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych pozwanego wynikało, że w okresie od 11 sierpnia 1970 r. do 16 grudnia 1980 r. ubezpieczony był zatrudniony w Nadbałtyckich Zakładach (...) w S., gdzie wykonywał pracę polegającą na wygładzaniu obrzeży i pracy w dozorze technicznym na oddziale, będąc zatrudnionym na stanowiskach obuwnik montażysta, brygadzysta jakości i brygadzysta produkcji. Następnie ubezpieczony w powyższym zakładzie pracy pracował w okresie od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. na stanowisku obuwnik montażysta, na którym wykonywał prace polegając na wygładzaniu obrzeży.

Nadto, z akt osobowych ubezpieczonego ze spornych okresów wynikało z kolei, że w okresie od dnia 11 sierpnia 1970 r. do 15 lutego 1971 r. został zatrudniony na wydziale montażu 445, na stanowisku obuwnik montażysta w celu odbycia wstępnego stażu pracy. Od 9 stycznia 1973 r. do 16 grudnia 1974 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową, po której został ponownie zatrudniony w dotychczasowym zakładzie pracy na stanowisku obuwnika montażysty. Od dnia 6 stycznia 1975 r. do 6 lutego 1975 r. odbywał szkolenie z wygładzania obrzeży. Od dnia 12 czerwca 1976 r. ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych pracę na stanowisku brygadzysty jakości oddziału 445 w wydziale montażu 440, a od dnia 1 lutego 1979 r. do 16 grudnia 1980 r. na stanowisku brygadzysty produkcji oddziału 445 w wydziale montażu 440. Następnie od dnia 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. ubezpieczony był ponownie zatrudniony w w/w zakładzie pracy na stanowisku obuwnika montażysty na oddziale 441-1.

Charakter pracy ubezpieczonego został jednak jednoznacznie potwierdzony w treści zeznań świadków J. G. i H. W. – współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – które zgodnie wskazali, iż w okresie od dnia 11 sierpnia 1970 r. do dnia 8 stycznia 1973 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się ćwiekowaniem obuwia. Po odbyciu służby wojskowej podjął prace na dotychczasowym stanowisku, a następnie na stanowisku brygadzysty produkcji na wydziale montażu, gdzie podlegali mu wszyscy pracownicy (około 30 stanowisk). Po upływie roku powrócił do wykonywania wcześniejszej pracy – tj. głównie ćwiekował obuwie a ponadto, zajmował się szlifowaniem obrzeży obuwia, tj. prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego wskazane w wykazie A do w/w rozporządzenia, dziale VII (W przemyśle lekkim) pod pozycją 14 oraz prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorze inżyniersko-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. (wykaz A dział XIV poz. 25)

Zdaniem Sądu, przesłuchani świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z nim w podobnym okresie i w tym samym zakładzie pracy. Strony nie kwestionowały treści zeznań świadków, toteż tym bardziej Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować ich wiarygodność. Nadto, wskazane przez świadków okoliczności korespondują z treścią zeznań ubezpieczonego, a także zebraną w sprawie dokumentacją.

Wskazać zatem należy, że w wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w działach wskazanych powyżej są wymienione prace, które ubezpieczony w rzeczywistości wykonywał.

Należy wspomnieć, iż Sąd podziela także stanowisko, zgodnie, z którym zarządzenia resortowe nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa, i stanowią jedynie pomocnicze akty prawa niższego rzędu oraz dokumenty dotyczące jedynie konkretnych zakładów pracy, do których odwoływali się poszczególni pracodawcy, wskazując w dokumentacji pracowniczej (świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych) na rodzaje wykonywanej przez pracowników pracy. Kluczowym i podstawowym dokumentem w tym zakresie pozostaje cytowane powyżej rozporządzenie. Jednakże wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., I UK 403/11). W związku z powyższym, pomocniczo, celem określenia stanowiska pracy zajmowanego przez

ubezpieczonego należy wskazać, iż w zarządzeniu nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 01 lipca 1987 r. zawierającym szczegółowy wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, w wykazie A dziale VII (Przemysł lekki) pod pozycją nr 14 (Prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego) w pkt 2 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy nanoszeniu kleju i sklejanie elementów wyrobów z użyciem klejów toksycznych), a w pkt 4 praca obuwnika - montażysty, formowacza, szwacza (przy formowaniu cholewek, ćwiekowaniu i przesywaniu obuwia - dublowaniu), co dodatkowo potwierdza, że ubezpieczony w spornym okresie od 11 sierpnia 1970r. do 11 czerwca 1976r. oraz od 01 marca 1982r. do 31 sierpnia 1990 r. wykonywał prace w warunkach szczególnych w powołanym wyżej zakresie - z uwzględnieniem okresu służby wojskowej, podzielając ugruntowane już w tej mierze stanowisko Sądu Najwyższego, iż okres zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, od którego uzależnione jest nabycie uprawnień pracowniczych, o ile żołnierz zgłosi powrót do pracy przed upływem 30 dni od zakończenia służby. Należy w tym miejscu jedynie wskazać, iż Sąd Najwyższy m. in. w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r. (III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108, M.P.Pr. 2007/8/434) wskazał, iż okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, kiedy to ubezpieczony zgłosił się w określonym terminie do pracodawcy i objął poprzednio zajmowane stanowisko obuwnika montażysty po zakończeniu służby wojskowej.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony w okresach od dnia 11 sierpnia 1970 r. do 11 czerwca 1976 r. oraz od 1 marca 1982 r. do 31 sierpnia 1990 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Po ich uwzględnieniu do stażu pracy w szczególnych warunkach należy dojść do przekonania, że ubezpieczony legitymuje się koniecznym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Nadmienić należy również, że zgodnie z treścią art. 100 ust.1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2. W przypadku ubezpieczonego, tym dniem był dzień osiągnięcia 60 oku życia, tj. 5 maja 2013 r.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami oraz mając na uwadze dyspozycję art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z dniem ukończenia 60 roku życia.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy uznał z kolei, w oparciu o dyspozycję art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, iż pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na to, że dopiero przeprowadzenie obszernego postępowania dowodowego w toku postępowania przed sądem, w tym w szczególności dopuszczenie dowodu z zeznań świadków oraz samego ubezpieczonego, pozwoliło na uznanie, że w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

/-/ SSO Monika Popielińska